

Obecná škola s československým jazykem
vyučovacím Černošín

(1924) 1925 - 1938

Inventář

Číslo EL NAD: 212
Evidenční číslo pomůcky: 136

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	4
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	4
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	4
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	5
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	6
Inventární seznam.....	7

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Podnět ke zřízení menšinové školy v Černošíně vzešel od poštovního podúředníka Josefa Kuhna, který zahájil soupis dětí. Následně se na základě domluvy rodičů a inspektorátu menšinových škol s vyučovacím jazykem československým v Plzni akce podařila. Ministerstvo školství a národní osvěty rozhodnutím ze dne 9. září 1925, č. 102.898-I-1925 vyhovělo žádosti rodičů a zřídilo v Černošíně s platností od 1. září 1925 jednotřídní obecnou školu s československým jazykem vyučovacím podle § 5 zákona ze dne 3. dubna 1919, č. 189 Sb. resp. § 2 zákona ze dne 9. dubna 1920.

Správce školy byl jmenován Josef Rauch. Učebna školy byla umístěna v přízemí budovy školy německé. Školní rok 1925/1926 začal 7. září 1925 s celkovým počtem 25 žáků, kteří byli rozděleni do čtyř oddělení. Z Černošína do třídy docházelo 21 žáků, z Třebele 2, z Lažan 1 a z Černého Koně (místní část obce Krásné Údolí) 1 žák.

Z důvodu velkého zájmu z řad dospělých občanů Černošína o výuku českého jazyka rozhodla správa školy rozhodla uspořádat večerní kurz češtiny. Kurz byl pořádán v učebně české školy, kterou propůjčilo MŠNO. Zahájen byl 3. února 1926 a trval do 30. dubna 1926. Měl 30 účastníků. V kurzu vyučoval správce školy 4 hodiny týdně.

Ve školním roce 1929/1930 byla výnosem MŠNO ze dne 30. června 1929, čj. 83.666-I-29 zřízena mateřská škola, která tvořila součást obecné školy. Měla jedno oddělení a správcem byl Rudolf Klail – správce obecné školy.

Vzhledem k velkému počtu žáků ve škole a k jazykovým potížím při vyučování zorganizovalo MŠNO výnosem ze dne 14. října 1929, č. 118.678-I-29 obecnou školu jako dvoutřídní. Rozdělení žactva proběhlo v listopadu 1929 tak, aby v každé třídě byl počet žáků poměrně stejný (I. třída – 18 žáků, II. třída – 21 žáků). Do 31. prosince 1929 byla II. třída umístěna v jednopokojovém bytě správce školy, který se nacházel v budově školy. Od 1. ledna 1930 byla třída přemístěna do nové místnosti v přízemí novostavby domu čp. 259.

Ve školním roce 1930/1931 výnosem MŠNO ze dne 9. května 1931, č. 68.162-31-I bylo ustanoven nový školní obvod, který tvořily obce Černošín, Lažany a Krásné Údolí.

Dvoutřídní zůstala obecná škola téměř až do konce své působnosti. Ke konci školního roku 1937/1938, kdy existence české školy byla již nejistá, protože se odhlásilo 11 žáků, ze školy mateřské 5, byla škola redukována z dvoutřídní na jednotřídní. Všechny zbývající děti přešly do školy německé. Dne 30. června 1938 přestal působit na škole řídicí učitel František Gruber, který od 1. července 1938 nastoupil do obecné školy v Čemínech.

Školu postupně řídili:

1. 9. 1925 – 15. 10. 1925	Josef Rauch
15. 10. 1925 – 31. 8. 1932	Rudolf Klail
1. 9. 1932 – 30. 6. 1938	František Gruber

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

První písemnosti byly předány Okresnímu archivu ve Stříbře dne 16. května 1956. Není však jasné kým, ani o jaké archiválii se konkrétně jednalo, neboť v rubrice Tématický popis je uvedeno pouze „dějiny školy“.

Ostatní písemnosti, jedná se o zápisy školního výboru (1930 – 1938), spravovala Základní devítiletá škola v Černošíně, která je předala Státnímu okresnímu archivu v Tachově dne 24. července 2001 (číslo přírůstku 15/2001).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Ve fondu jsou uloženy knihy zápisů o měsíčních učitelských poradách (1929 – 1938), zápisy školního výboru (1930 – 1938), chronologicky řazená korespondence školy (1933 – 1936), spisy archivu školy (1924 – 1938), spisy vánoční nadílky (1925 – 1937), soupisy dětí (1932 – 1936) a převodní tabulky (1926). K tomuto fondu se vztahuje ještě školní kronika menšinové školy z let 1925 – 1938. Protože bylo v jejím vedení pokračováno i po roce 1945 Obecnou školou v Černošíně (1945 – 1949), je zařazena ve fondu Základní devítiletá škola Černošín.

K vnitřní skartaci nebyly navrženy žádné písemnosti.

Fyzický stav fondu je dobrý.

Archiválie jsou II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština.

Veškeré archiválie jsou uloženy ve dvou kartonech.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Dochované archiválie Obecné školy s československým jazykem vyučovacím v Černošíně jedinečným způsobem dokládají život české menšiny v Černošíně a nejbližším okolí ve druhé polovině existence první republiky. Velmi zajímavé záznamy přináší zejména kronika menšinové školy z let 1925 – 1938 a také spis archivu školy, který poukazuje na dění ve škole po dobu její existence.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a vyhotovení pomůcky

Archivní soubor uspořádala a pomůcku sestavila v březnu 2006 Dana Bízová ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově 20. 12. 2006

Dana Bízová

Příloha č. 1 – Soupis použitých pramenů a literatury

Jubilejní sborník Jednatelského odboru Národní jednoty Pošumavské v Plzni 1884 – 1934, Plzeň 1934

SOkA Tachov, ZDŠ Černošín, kronika školy (1925) 1945 – 1949

SOA Plzeň, ÚMŠ Plzeň, Černošín 1925 – 1936, karton č. 2

Karel Vondráček, 50 let Národní jednoty Pošumavské 1884 – 1934, Praha 1934

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

MŠNO – Ministerstvo školství a národní osvěty

ÚMŠ – Ústřední matice školská

Inventární seznam

Úřední knihy

1	Kniha zápisů o měsíčních učitelských poradách	1929 – 1936	K 1
2	Kniha zápisů o měsíčních učitelských poradách	1937 – 1938	K 2
3	Kniha zápisů školního výboru	1930 – 1938	K 3

Spisový materiál

2) Spisy

4	Chronologicky řazená korespondence školy	1933 – 1936	N 1
5	Spisy archivu školy	(1924) 1925 – 1938	N 2
6	Vánoční nadílka	1925 – 1937	N 2
7	Soupis dětí	1932 – 1936	N 2
8	Převodní tabulky	1926	N 2

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Obecná škola s československým jazykem vyučovacím Černošín
Značka archivního souboru:	ČOŠ Černošín
Časový rozsah:	(1924) 1925 - 1938
Počet evidenčních jednotek:	5 (3 úřední knihy, 2 kartony)
Počet inventárních jednotek:	8
Rozsah bm:	0,24 (0,04 úřední knihy, 0,20 spisy)
Stav ke dni:	20. 12. 2006
Archivní soubor zpracoval (a):	Dana Bízová
Pomůcku sestavil (a):	Dana Bízová
Počet stran:	9
Počet exemplářů:	6
Pomůcku schválila:	PhDr. Markéta Novotná